

Факультет
агротехнологій та
природокористування

Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування

ЕКСПЛІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЛОДІВНИЦТВО»

1. Профіль дисципліни

Кафедра захисту рослин ім. А.К. Мішньова	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин» Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня Кількість кредитів – 5,0 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр – за вибором здобувача (<i>рекомендовано на 5-6 семестр</i>) Компонент освітньої програми: вибіркова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська Форма контролю: Д/залік
---	--

2. Інформація про викладачів

Викладач/Координатор освітнього компонента	Горбась Сергій Миколайович
Профайл викладача -	https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-sadovo-parkovogo-ta-lisovogo-gospodarstva/sklad-kafedri/gorbas-sergij-mikolajovich/
Контактна інформація	кабінет 24с ел. адреса: SergejusG@ukr.net
Консультації:	очна - щовівторка 13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ ; онлайн через Zoom, Viber - щосереди з 16.00 до 17.00
Сторінка курсу в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=904

3. Анотація до дисципліни

Плодівництво - важлива галузь сільського господарства. Інтенсифікація галузі вимагає знань біології плодкових культур і застосування агротехніки відповідно до їх біологічних особливостей та ґрунтово-кліматичних умов. Дисципліна «Плодівництво» вивчає біологічні особливості плодкових культур, закономірності росту і розвитку залежно від екологічних факторів, у т.ч. антропогенних, і на цій теоретичній основі

розроблення прогресивних технологій вирощування високих і сталих врожаїв екологічно чистих плодів і ягід, прогнозує розвиток галузі.

4. Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетентностей у здобувачів вищої освіти системи знань які забезпечують максимальну реалізацію біологічного потенціалу урожайності плодово-ягідних порід.

У результаті вивчення дисципліни студенти засвоять вкрай необхідні знання, зокрема: оволодіють технологічними прийомами, які забезпечують високі врожаї та добру якість продукції, станом і перспективами розвитку плідництва - виробничо-біологічного групування плодових рослин, видовим складом плодових і ягідних культур України, їх розповсюдженістю, анатомо-морфологічними та біологічними особливостями плодових і ягідних культур, значенням факторів зовнішнього середовища в життєдіяльності плодових рослин, індивідуальним розвитком плодових рослин, особливостями утримання і обробітку ґрунту в насадженнях різних конструкцій.

ДРН 1. Використовувати у сфері плідництва знання щодо основ біології, систематики виробничо-біологічного групування основних плодових та ягідних культур.

ДРН 2. Обґрунтовано застосовувати методики проведення догляду за плодовими насадженнями різних конструкцій, а також захисту плодових насаджень.

ДРН 3. Підбирати та аналізувати підручники, посібники, довідники, наукову літературу тощо для систематизації інформації необхідної щодо складання технологічних систем захисту плодово-ягідних культур.

ДРН 4. Ефективно планувати організацію виробничих процесів під вирощування різних плодово-ягідних культур.

ДРН 5. Обґрунтовувати та розробляти технології вирощування плодових та ягідних культур для підприємств, організацій усіх форм власності, діяльність яких пов'язана з вирощуванням плодових та ягідних культур.

ДРН 6. Знати загальні тенденції розвитку новітніх методик та технологій вирощування плодових та ягідних культур у передових країнах світу, оцінювати їх ефективність, упроваджувати найбільш ефективні методи та прийоми у практичну виробничу діяльність.

5. Організація навчання

5.1. Формат дисципліни

Дисципліна викладається очно для денної форми навчання, хоча за необхідності (карантинні обмеження, тощо) може викладатися дистанційно через систему Moodle та додатків ZOOM, Classroom, Google Meet тощо. Можливим є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.

5.2. Тематичний план початкової дисципліни

Теми, що будуть розглянуті в межах вибіркового освітнього компоненту
Модуль 1. Закономірності росту і розвитку плодових рослин.
Тема 1. Плідництво, як наука та галузь сільськогосподарського виробництва.
Тема 2. Ботанічний склад і групування плодових рослин.
Тема 3. Закономірності росту і розвитку плодових рослин.
Тема 4. Екологічні фактори в життєдіяльності плодових рослин.
Тема 5. Морфологічна будова плодових та ягідних рослин.
Тема 6. Біологічні чинники плодоношення плодових рослин.

Тема 7. Ознайомлення з будовою бруньок, листків, стебла
Тема 8. Розгляд генеративних плодоносних утворень.
Тема 9. Ознайомлення з кореневою системою плодових і ягідних рослин, її будовою і функціями.
Тема 10. Вивчення вікових періодів плодових культур.
Модуль 2. Розмноження плодово-ягідних рослин, а також особливості закладки та догляду за плодовим садом.
Тема 11. Біологічні основи розмноження плодових і ягідних рослин
Тема 12. Підщепи плодових культур.
Тема 13. Організація плодових розсадників.
Тема 14. Технологія вирощування саджанців плодових культур.
Тема 15. Розгляд способів вегетативного розмноження плодових культур
Тема 16. Вивчення технології вирощування насінневих та вегетативних (клонових) підщеп.
Тема 17. Ознайомлення із способами щеплення та окулірування
Тема 18. Закладання ягідників
Тема 19 Удобрення плодових насаджень
Тема 20. Проектування, організація території і закладання саду.
Тема 21. Садіння саду та післясадивний догляд за ним.
Тема 22. Збирання і товарна обробка врожаю.
Тема 23. Ознайомлення із особливостями закладанням та формуванням крон плодових культур.
Тема 24. Вивчення принципів обрізування крон плодоносних дерев та кущів ягідних культур.
Тема 25. Ознайомлення і засвоєння допоміжних способів формування крони плодових культур.

5.3. Методи викладання та форми навчання

Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	<ul style="list-style-type: none"> - словесні (навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, навчальна дискусія); - наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація); - практичні (вправа, дослід, практична робота); - за логікою викладу (індукція, дедукція); - за рівнем пізнавальної активності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі); - інтерактивних методів навчання (інтерактивні технології колективно-групового та кооперативного навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, casemетод, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей); - нетрадиційні методи навчання (викладач як модератор, ігрове проектування).
Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	<ul style="list-style-type: none"> Уважне читання конспектів і продумування проблемних питань лекцій, рішення завдань; - відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів; - обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача; - підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій;

	- виконання індивідуального завдання; використання ПК
--	--

5.4. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання дисципліни	Максимально студент може отримати 100 балів за пройдений курс																				
Система оцінювання кожної активності здобувача вищої освіти	<p>При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.</p> <p><i>Сумативне оцінювання</i> – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль 1, модуль 2), атестація та/або заліку. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.</p> <p>Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>82-89</td> <td rowspan="3">добре</td> </tr> <tr> <td>75-81</td> </tr> <tr> <td>69-74</td> </tr> <tr> <td>60-68</td> <td>задовільно</td> </tr> <tr> <td>35-59</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>1-34</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	відмінно	зараховано	82-89	добре	75-81	69-74	60-68	задовільно	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою																				
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																			
90 – 100	відмінно	зараховано																			
82-89	добре																				
75-81																					
69-74																					
60-68	задовільно																				
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																			
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																			
Критерії оцінювання	Підсумковий контроль результатів навчання здійснюється на підставі проведення іспиту написання письмової роботи за програмою навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з двох блоків дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час поточного контролю та балів письмової роботи. Підсумкові завдання дозволяють перевірити розуміння студентом програмного матеріалу. Тестові питання теоретичного та практичного спрямування																				

	передбачають вирішення практичних професійних завдань й дозволяють діагностувати рівень підготовки студента та рівень його компетентностей з навчальної дисципліни. Результати складання іспиту фіксується у залікову відомість, заліковій книжці, індивідуальному плані студента.
--	--

6. Пререквізити

Попередні вимоги до опанування або вибору початкової дисципліни: без обмежень.

7. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Куян В.Г. Спеціальне плодівництво. Підручник / В.Г. Куян. – К: Світ, 2004. – 464 с.
2. Копылов В.И. Ягодные культуры / В.И. Копылов. – Симферополь: Таврида, 1995. – 190 с.
3. Куян В.Г. Плодівництво: підручник / В.Г. Куян. – Житомир: Вид-во ЖНАЕУ, 2009.- 480 с.
4. Куян В.Г. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. / В.Г. Куян, В.М. Пелехатий. – Житомир: Вид-во ЖНАЕУ, 2011.- 216 с.
5. Матвієнко М.В. Груша в Україні / М.В. Матвієнко, Р.Д. Бабіна, П.В. Кондратенко. – К.: Аграрна думка, 2006. – 320 с.
6. Кондратенко Т.Є. Яблуна в Україні / Т.Є. Кондратенко. – К.: Світ, 2001. – 296 с.
7. Грицаєнко А.О. Плодівництво / А.О. Грицаєнко. – К.: Урожай, 2000. – 430 с.
8. Копитко П.Г. Удобрення плодових і ягідних культур: Навчальний посібник / П.Г. Копитко. – К.: Вища школа, 2001. – 205 с.
9. Кондратенко П.В. Калина, малина, ожина та обліпіха / П.В. Кондратенко, І.П. Надточій. – К.: Преса України, 2002. – 79 с.
10. Дикун М.О. Інтенсивні технології вирощування органічної(екологічно чистої) полуниці садової, малини, ожини, смородини і агрусу у незахищеному ґрунті: практичні рекомендації / М.О. Дикун, В.В. Козак. – К.: Агросвіт України, 2012. – 76 с.
11. Гринник І.В. Вітчизняні технології виробництва, зберігання та переробки плодів і ягід в Україні / І.В. Гринник, І.К. Омельченко, О.М. Литовченко. – К.: Преса України, 2012. – 120 с.
12. Вукович Г. Важнейшие болезни плодовых / Георг Вукович. - К.: ООО "Аграр Медиен Украина", 2010. – 129 с.
13. Филатова С.В. Прививка плодовых деревьев / С.В. Филатова. – М.: ЗАО "Мир Книги Ритейл", 2012. – 192 с.
14. Господаренко Г.М. Агрохімія: Підручник / Г.М. Господаренко. – К.: ННЦ "ІАЕ", 2010. – 400 с.
15. Господаренко Г. М. Система застосування добрив: підручник / Г. М. Господаренко. – К. : ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2018. – 376 с.
16. Господаренко Г. М. Удобрення садових культур: навч. посібник / Г. М. Господаренко. – К. : ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2017. – 340 с.
17. Четкин Р.М. Яблони и груши / Р.М. Четкин, Л.Ю. Трейвас. – М. : Фитон XXI, 2017. – 136 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Плодівництво. Методичні вказівки щодо проведення лабораторних занять, Суми, 2009.- 24 с.

2. Плодівництво. Методичні вказівки щодо самостійного вивчення дисципліни та виконання індивідуального завдання для студентів 3 курсу спеціальностей 6.130102 "Агрономія" та 6.130104 "Захист рослин" денної та заочної форми навчання. – Суми: СНАУ, 2010. - 31 с.

3. Плодівництво: методичні вказівки щодо проведення лабораторних занять для студентів спеціальності 201 - "Агрономія" та 202 "Захист рослин" денної форми навчання // Суми: СНАУ, 2021. - 54 с.

6.1.3. Електронні ресурси

1. <http://www.bibliolink.ru/publ/29-6>.
2. <http://www.mirknig.com>
3. www.kodges.ru
4. <http://www.labyrinth.ru/books/449283/>
5. <http://www2.agroscience.com.ua>
6. <https://superagronom.com/articles/351-biologizatsiya-roslinnitstva-naskilki-vona-realna-v-umovah-ukrayini-chi-mojna-protistavitibiopepreparati-ta-himichni-zr> .
7. Бібліотечно-інформаційний ресурс СНАУ (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях, тощо). Режим доступу: <https://library.snau.edu.ua/>.
8. <http://repo.snau.edu.ua/>.
9. <http://www.nbu.gov.ua/>
10. <http://agroua.net/>

6.2. Додаткові джерела

1. Технологія вирощування плодів зерняткових культур / Г.К. Карпенчук, О.В. Мельник, В.В. Заморський та ін.; За ред. Г.К. Карпенчука // Новини садівництва. Спеціальний випуск. – 1993. – 70 с.

2. Хайде А. Особливості догляду за садом голландського типу // Новини садівництва. – 1996. - №1-4. – С.36-37.

3. Мельник О.В., Стрейф А. Догляд за садом голландського типу //Новини садівництва. - № 6(32). – 2001. – С. 6-23.

4. Мельник О.В., Стрейф А., Ріпамельник В. Закладання саду голландського типу // Новини садівництва. - № 5(30). – 2001. – 40 с.

5. Мельник О.В. Формування і обрізування стрункого веретена // Новини садівництва. – 1993. - № 1-2. – С. 15-24.

6. Проблеми моніторингу у садівництві / За редакцією А.М. Силасвої. – К.: Аграрна наука, 2003. – 348 с.

7. Горбась С.М., Бакуменко О. М. Використання регуляторів росту рослин при розмноженні смородини чорної. International Multidisciplinary Conference «Science And Tehnology Of The Present Time : Priority Development Directions Of Ukraine And Poland», 19-20 October 2018. Wolomin, Respublic of Poland. 2018. P. 85-88.

8. Галузева програма розвитку садівництва України на період до 2025 року. - К.: СПД "Жителев С.І.", 2008. - 76 с.

9 . Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. Бібліотека відкритого доступу періодичних видань НАНУ. Архів містить 454 назв журналів, 5416 випусків, 115155 статей. На українській, російській, англійській та ін.. мовах. <http://dspace.nbu.gov.ua/>

10. Наукова періодика України. Ресурс Національної бібліотеки України ім. Вернадського. Містить електронні версії фахових видань Національної Академії наук України. Українською мовою. <http://nbuv.gov.ua/>

11. EThOS (Electronic Theses Online Service). Доступ до наукових праць, дипломних робіт та дисертацій з відкритих архівів британських університетів. Англійською мовою. <https://ethos.bl.uk/Home.do?new=1>

12. SPRINGER BOOKS. Книги міжнародного наукового видавництва Springer. Англійською мовою. <https://link.springer.com/search?package=openaccess&facet-content-type=>

13. SPRINGER JOURNALS. Журнали міжнародного наукового видавництва Springer. Англійською мовою. <https://www.springeropen.com/journals>

14. WILEY ONLINE LIBRARY. Електронна бібліотека WILEY забезпечує доступ до найкращих повнотекстових журналів, довідників, енциклопедій, книг та баз даних, одного з провідних міжнародних видавництв академічної літератури, що охоплюють всі предметні напрямки сучасної науки. До уваги користувачів 8 мільйонів статей, понад 1500 назв сучасних журналів та архіви журналів з 1997 року до сьогодні. Англійською мовою. <https://onlinelibrary.wiley.com/>

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.
4. Електронна база даних з програмою «Agrobase». Веб-версія: <https://agrobaseapp.com/>
5. Серія спеціалізованого програмного забезпечення для АПК України щорічник енциклопедія пестицидів і агрохімікатів. Версія 9.0.6.4 desktop. Режим доступу <HTTP://WWW.OLDIS.NET.UA>
6. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.
7. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).
8. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).